

NOWE OBLICZE UPADŁOŚCI KONSUMENCKIEJ

Druga szansa dla każdego z nas

Wojciech Piłat

Dziękuję Ci za pobranie niniejszego e-booka z prowadzonego przeze mnie bloga! Przyczyną jego powstania jest fakt, iż **od początku 2015 r. wchodzi w życie rewolucyjne zmiany w zakresie tzw. upadłości konsumenckiej.**

Poza sporem pozostaje, że dotychczas obowiązujące przepisy nie działały właściwie. W ciągu pięciu lat ich obowiązywania upadłość ogłosiło jedynie kilkadziesiąt osób nie prowadzących działalności gospodarczej (konsumentów). Przyczyną były skrajnie restrykcyjne warunki, jakie musiał spełniać potencjalny upadły.

Natomiast zgodnie z nowymi przepisami:

- wniosek o upadłość konsumencką będzie mógł złożyć **wręcz każdy niewypłacalny konsument**, nawet wtedy, gdy ma tylko **jeden dług**, którego nie jest w stanie spłacić. To bardzo istotna zmiana z punktu widzenia osób, które obciąża np. „jedynie” zbyt wysoki kredyt mieszkaniowy.

- sąd co do zasady uwzględnia każdy wniosek o ogłoszenie upadłości. Oddalenie wniosku ma następować **jedynie** jeżeli dłużnik doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień, działając **umyślnie** lub wskutek **rażącego niedbalstwa**.

Likwiduje to największą dotychczasową przeszkodę w ogłaszaniu upadłości. Dotychczas mogło to bowiem nastąpić jedynie z przyczyn całkowicie niezależnych od dłużnika, czy też być spowodowane wyjątkowymi zdarzeniami w życiu dłużnika.

- jednym z nadrzędnych celów postępowania upadłościowego konsumentów ma być **umorzenie długów niespłaconych** w postępowaniu upadłościowym. Oznacza to mocny nacisk na politykę tzw. drugiej szansy dla osób zadłużonych. Nawet gdy wskutek postępowania upadłościowego tylko część długów zostanie spłacona, to pozostała część niemal zawsze zostanie upadłemu umorzona.

Nie będą jednak podlegać umorzeniu alimenty, zobowiązania wynikające z rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci, grzywny i inne świadczenia zasądzone w sprawach karnych, a także zobowiązania, których upadły umyślnie nie ujawnił, jeżeli wierzyciel nie brał udziału w postępowaniu.

- odpada problem **kosztów postępowania upadłościowego**. Jeżeli na dzień ogłoszenia upadłości majątek dłużnika nie wystarczy na poniesienie kosztów, są one tymczasowo pokrywane przez Skarb

Państwa. Jeżeli dłużnik nie jest w stanie pokryć tych kosztów, również będą one podlegać umorzeniu.

- obniżeniu ulega również **opłata sądowa** za sam wniosek z obecnych 200 zł do 30 zł.
- upadłość konsumencką będzie można ogłosić nie częściej niż **co dziesięć lat**, licząc od zakończenia poprzedniego postępowania.
- skróceniu ulegnie też termin, w jakim dłużnik zobowiązany jest do realizacji planu spłaty długów – z obecnie obowiązujących pięciu do **trzech lat**. Opcjonalnie w trakcie jego trwania okres ten może zostać wydłużony o dalsze 18 miesięcy.
- dłużnik może również zawrzeć układ z wierzycielami, tj. samodzielnie uzgodnić z wierzycielami termin spłaty długu i wielkości spłacanego zadłużenia. W przypadku jego wynegocjowania, a następnie wykonania, upadły może zachować całość lub część swojego majątku.
- jeżeli natomiast jest oczywiste, że dłużnik nie jest w stanie zrealizować planu spłaty wierzycieli – może złożyć wniosek o umorzenie wszelkich ciężących na nim długów

Wśród **innych istotnych zmian** można wymienić:

- możliwość przeprowadzenia likwidacji (sprzedaży) majątku osobiście przez upadłego działającego pod nadzorem syndyka

- jeżeli w skład majątku wchodził lokal mieszkalny albo dom jednorodzinny, w którym zamieszkuje upadły, z sumy uzyskanej z jego sprzedaży wydziela się upadłemu kwotę odpowiadającą przeciętnemu czynszowi najmu lokalu mieszkalnego w tej samej lub sąsiedniej miejscowości za okres od dwunastu do dwudziestu czterech miesięcy. Jednocześnie, jeżeli upadły wydał już dom lub lokal syndykowi, a dom ten lub lokal nie został jeszcze zbyty, upadły może wnioskować o wypłatę na jego rzecz **zaliczki na koszty wynajęcia innego mieszkania** na okres od dwunastu do dwudziestu czterech miesięcy.

Jednocześnie **surowo karane** jest podanie we wniosku, bądź później w toku postępowania nieprawdziwych bądź nierzetelnych informacji, nie wydanie syndykowi całego swojego majątku, dokumentów, a także naruszanie obowiązków upadłego w zakresie współpracy z syndykiem. Sankcją za to jest anulowanie wszelkich korzystnych skutków związanych z ogłoszeniem upadłości, czyli m.in. umorzenia długów.

Zmiany należy ocenić jako bardzo daleko idące. Czas pokaże, czy nowo obowiązujące przepisy nie staną się polem do nadużyć przez osoby świadomie zaciągające kredyt, którego nie planują później spłacić. Tak argument podnosi m.in. krytykujący omawiane zmiany Związek Banków Polskich. Nie sposób jednak powstrzymać się od refleksji, że gdyby doradcy bankowi rzetelniej badały zdolność kredytową osób,

którym udzielały kredytów, to zmiana przepisów dotyczących upadłości konsumenckiej z pewnością nie byłaby tak pilna jak obecnie.

Niezależnie od powyższego, należy wciąż mieć świadomość **pełnych konsekwencji**, jakie niesie za sobą ogłoszenie upadłości. Oznacza to oddanie całego majątku w ręce syndyka, który dąży do jego jak najszybszego spieniężenia i spłaty wierzycieli. Osoby mające małżeńską wspólność majątkową powinny pamiętać, że majątek wspólny też wchodzi do masy upadłościowej. Za wyjątkiem sytuacji, w której uda się wynegocjować z wierzycielami układ, niemal zawsze oznaczać to będzie całkowicie nowy start, przynajmniej od strony sytuacji materialnej.

Wojciech Piłat, adwokat, partner w Kancelarii Adwokatów i Radców Prawnych „Piłat i Partnerzy” w Warszawie. Prowadzi [blog o prawie upadłościowym i naprawczym](#).

wojciech.pilat@pilatipartnerzy.pl

www.pilatipartnerzy.pl

Piłat i Partnerzy

Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych

ul. Grójecka 34 / 4

02-308 Warszawa